FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-{img]a, 15 ta' Frar, 2002

Kaw\a Numru 21
~itazz. Nru. 1971/00JRM

Anthony u Doris konju[i **PISANI**; Gordon Pisani u Alexander Pisani

vs

GENERAL NATIONAL MARITIME TRANSPORT COMPANY; John Cassar White, George Bor[, Lawrence ~iantar, Emanuel Vella, An[elo Fenech, Avukat Dr. Joseph Micallef Stafra`e u Anthony Gafa' lkoll komponenti l-Kunsill tal-Malta Drydocks u in rappresentanza tal-istess Malta Drydocks; Spiridione

Aquilina f'ismu proprju u b]ala *Managing Director* tal-Malta Drydocks; John Galea; Joseph Saliba; Anthony Fabri; Lawrence Gialanze'; Armando ~efai

Il-Qorti:

Rat l-Att ta`-~itazzjoni mressaq fil-25 ta' Settembru, 2000, li bih l-atturi ippremettew:

Illi fit-3 ta' Frar 1995 waqt li Simon Pisani bin l-atturi Anthony u Doris konjugi Pisani u hu l-atturi Gordon u Alexander Pisani kien qed ja]dem b'inkarigu tal-Malta Drydocks abbord il-vapur Um El Faroud, dan l-imsemmi vapur li hu proprjeta' tas-so`jeta' konvenuta General National Maritime Transport Company, sploda b'rizultat li safa' mejjet Simon Pisani flimkien ma']addiema o]rajn;

Illi dan l-in`ident fatali [ara min]abba t-tort u/jew in-negligen\a u/jew nuqqas ta' osservan\a tal-prekawzjonijiet me]tie[a da parte tal-konvenuti, jew min minnhom kif ji[i ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Illi l-konvenuti [ew interpellati biex jersqu g]al-likwidazzjoni u]las tad-danni sofferti mill-atturi, izda baqg]u inadempjenti;

G]alhekk l-atturi talbu lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex prevja kwalsiasi dikjarazzjoni ne`essarja u opportuna u g]ar-ragunijiet premessi:

1. Tiddikjara u tidde`iedi illi l-konvenuti u min minnhom huma responsabbli g]all-mewt ta' Simon Pisani;

2. Tillikwida d-danni sofferti mill-atturi min]abba l-mewt tal-imsemmi Simon Pisani u dan jekk hemm bzonn b'opera ta' periti nominandi;

3. Tikkundanna lill-konvenuti jew min minnhom i]allsu lill-atturi d-danni kollha hekk likwidati;

Bl-ispejje\ komprizi dawk tal-ittri uffi`jali tat-28 ta' Jannar 1997, u l-1 ta' {unju 1998 u tal-15 ta' Mejju 2000 u bl-in[unzjoni tal-konvenuti g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-atturi;

Rat in-Nota mressqa fit-23 t'Ottubru, 2000, li biha l-im]arrek John Cassar White *nomine* e``epixxa:

1. Illi fil-konfront tal-Malta Drydocks it-talbiet attri`i huma nfondati fil-fatt u fid-dritt billi din ma ta]ti bl-ebda mod g]all-in`ident imsemmi li [ara fit-3 ta' Frar 1995 u konsegwentement ma hija responsabbli g]all-ebda danni li setg]u soffrew l-atturi. Il-korporazzjoni inkarigat nies kompetenti u ta']ila biex jesegwixxu x-xog]ol fuq il-vapur "Um El Faroud", u provdiet ukoll il-fa`ilitajiet u l-g]odod kollha necessarji;

2. Illi l-membri l-o]ra tal-Kunsill ma g]andhomx rapprezentan\a tal-Malta Drydocks;

3. Illi, bla pregudizzju g]as-sue``epit, l-e``epjent nomine diga' min-na]a tieg]u, u ming]ajr assunzjoni ta' responsabilta' izda biss *ex gratia*, ikkompensa lill-atturi tad-danni sofferti minnhom fl-in`ident fatali tat-3 ta' Frar 1995, u g]alhekk dan il-]las g]andu jitnaqqas minn kull ammont li jista' talvolta ji[i de`i\ li hu dovut mill-e``epjent nomine;

4. Illi inoltre l-e``epjent nomine jirriserva wkoll li jitlob il-kjamata in kaw\a ta' persuni o]ra li jistg]u

jirrizultaw li ja]tu g]al kollox jew in parti g]all-in`ident in kwistjoni;

5. Salvi e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek John Cassar White *nomine*[1];

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek Joseph Saliba fil-25 t'Ottubru, 2000, li biha e``epixxa:

1. Illi fl-ewwel lok in-nuqqas ta' integrita' tal-gudizzju peress li l-kaw\a ma [ietx diretta kontra l-kaptan tal-vapur u l-vapur innifsu u g]alhekk l-e``ipjenti g]andu ji[i lliberat mill-osservan\a tal-gudizzju;

2. Illi fit-tieni lok u ming]ajr pregudizzju g]as-sue``epit, i`-`itazzjoni hija nulla peress li hija generika, vaga u nebuluza u tippekka inkwantokke li bi ksur tal-artikolu 156 (1)(a) tal-Kap. 12 tal-Li[ijiet ta' Malta, ma tfissirx sewwa l-oggett, u dana kif postulati l-premessi. Din l-e``ezzjoni tirrigwarda g]alhekk li kull wie]ed mill-konvenuti g]andu responsabbilita g]al kollox distintiva u spe`jalizzata u allura `-`itazzjoni, kif postulata, ma tfissirx b'mod `ar u sewwa l-allegata nuqqas ta' responsabbilita ta' kull wie]ed mill-konvenuti, kif ser ji[i spjegat fil-kors tal-kaw\a, u g]alhekk l-e``ipjent g]andu ji[i lliberat mill-osservan\a tal-gudizzju;

3. Illi fit-tielet lok u ming]ajr pregudizzju g]as-sue``epit, l-atturi jridu jippruvaw l-interess guridiku tag]hom biex jippromwovu din il-kaw\a u cioe il-kwalita' tag]hom *qua* eredi tal-vittma u fin-nuqqas l-e``ipjent g]andu ji[i lliberat mill-osservan\a tal-gudizzju;

4. Illi fir-raba' lok, u ming]ajr pregudizzju g]as-sue``epit, fi kwalunkwe ka\, fuq skorta ta' senten\i u

[1] Pa[[. 8 sa 12 tal-pro`ess;

kif ukoll abbazi ta' dak li tg]id il-Li[i l-atturi li m'humiex id-dipendneti diretti tal-vittma m'huma intitolati g]all ebda danni u cioe' *lucrum cessans*, jew altrimenti jekk intitolati, f'porzjoni]afna izg]ar milli kieku kienu id-dipendenti diretti tieg]u, u cioe' b]al fil-ka\ li kieku l-vittma kienet mi\\ewga u l-atturi jkunu l-mara u t-tfal tal-vittma;

5. Illi, fil-]ames lok u ming]ajr pregudizzju g]as-sue``epit fil-meritu l-e``ipjent mhux responsabbli g]ad-danni sofferti mill-attur peress li huwa e\er`ita l-professjoni tieg]u u xog]olu b'diligen\a u skond l-arti u s-seng]a. In poche parole xog]olu g]amlu sewwa u konformement ma' dak li titlob il-li[i;

6. Illi, fis-sitt lok, ming]ajr pregudizzju g]as-sue``epit u ming]ajr ebda ammissjoni ta' responsabbilita, dato ma non concesso li tinstab ]tija fl-e``ipjent, huwa m'huwiex unikament responsabbli g]all-in`ident u allura kull responsabbilita g]andha ti[i apporzjonata fid-dawl ta' dak li jiddisponi l-artikolu 1050 (2) tal-Kap. 16 tal-Li[ijiet ta' Malta, u f'dan ir-rigward u bis-sa]]a tal-imsemmi artikolu, l-e``ipjent qieg]ed minn issa jirriserva kull dritt li jsejja] fil-kaw\a lil kull persuna o]ra li tista' fil-kors ta' dawn il-proceduri jirrizulta li g]andha responsabbilita g]all-in`ident in kwistjoni;

7. Salvi, jekk ikun il-ka\, e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Joseph Saliba[2];

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek John Galea fis-27 t'Ottubru, 2000, li biha e``epixxa:

1. Illi in kwantu t-talbiet attri`i huma diretti fil-konfront tal-e``ipjent dawn huma infondati fil-fatt u fid-dritt

[2] Pa[[. 14 sa 16 tal-pro`ess;

stante li l-e``ipjent ma kien bl-ebda mod responsabbli g]all-in`ident de quo;

2. Salv e``ezzjonijiet ulterjuri hekk kif permessi mil-li[i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek John Galea[3];

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrkin George Bor[u l-im]arrkin l-o]rajn membri tal-Kunsill tal-Malta Drydocks fit-30 t'Ottubru, 2000, li biha e``epew:

1. Illi meta se]] l-in`ident mertu tal-kaw\a huma ma kellhom ebda konessjoni mat-Tarzna;

2. Illli, l-e``ipjenti f'din in-Nota ma kellhomx u ma g]andhomx ir-rappresentan\a tal-Malta Drydocks. John Cassar White noe qed je``epixxi b'att separat;

3. Illi l-e``ipjenti f'din in-Nota ma kellhom ebda]tija g]all-in`ident tal-Um El Faroud;

4. G]alhekk it-talbiet tal-atturi in kwnatu, diretti kontrihom g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kontra l-istess attur;

5. Salvi e``ezzjonijiet o]ra permessi mil-li[i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-imsemmija m]arrkin membri tal-Kunsill, flimkien mad-dokument mag]ha mehmu\[4];

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek Avukat Joseph Micallef Stafra`e f'ismu proprju fit-30 t'Ottubru, 2000, li biha e``epixxa:

[3] Pa[[. 17 sa 20 tal-pro`ess;
[4] Pa[[. 22 sa 25 tal-pro`ess

1. Illi hu personalment ma kellu x'jaqsam xejn mal-in`ident g]ax meta dan se]] ma kellu x'jaqsam xejn mal-Malta Drydocks;

2. Illi hu qatt ma kellu u anqas g]andu llum ir-rappresentan\a tal-Malta Drydocks;

3. Illi, subordinament, hu qatt ma kien]ati, b'ebda mod g]all-in`ident in kwistjoni;

4. Illi g]alhekk it-talbiet, in kwantu diretti kontra l-e``ipjent g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kontra l-attur;

5. Salvi e``ezzjonijiet o]ra permessi mil-li[i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Avukat Micallef Stafra`e, flimkien mad-dokument mehmu\ mag]ha[5];

Rat in-Nota mressqa fil-31 t'Ottubru, 2000, li biha l-im]arrek Lawrence Gialanze' e``epixxa:

1. Illi t-talbiet tal-attur huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ stante li l-e```ipjent ma huwiex responsabbli g]all-mewt ta' Simon Pisani u anqas g]ad-danni allegati;

2. Illi fit-tieni lok, u ming]ajr pregudizzju g]as-suespost, i`-`itazzjoni tal-attur hija nulla stante li l-premessi huma vagi u ma jispjegawx kif il-konvenut huwa responsabbli g]al-allegat danni u g]aldaqstant tmur kontra l-artikolu 156 tal-Kap 12 tal-Li[ijiet ta' Malta u dan ai terminu tal-artikolu 789 (c) u (d) tal-istess Kap;

3. Illi fit-tielet lok, u ming]ajr pregudizzju g]as-suespost, it talbiet tas-so`jeta' attri`i huma nfondati

[5] Pa[[. 27 sa 31 tal-pro`ess;

fil-fatt u fid-dritt u g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ stante li d-disgra\\ja li se]]et gewwa t-Tarzna li kienet il-kagun tal-mewt ta' Simon Pisani bl-ebda mod ma tista tigi attribwita, kemm direttament jew indirettament, g]al xi att ta' tort, negligen\a jew nuqqas ta' osservan\a tal-prekawzjonijiet me]tie[a fuq il-post tax-xog]ol da parte tal-konvenut;

4. Illi fir-raba' lok, u ming]ajr pregudizzju g]as-suespost, fil-]in li se]]et id-disgra\\ja l-konvenut ma kienx fuq il-lok in kwistjoni, anqas ma kien gewwa t-Tarzna u g]aldaqstant ma setg]ax ikkontribwixxa jew kien responsabbli g]al dak li se]] ;

5. Salve e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Lawrence Gialanze'[6];

Rat in-Nota mressqa fis-7 ta' Novembru, 2000, li biha l-im]arrek Anthony Fabri e``epixxa:

1. Illi l-azzjoni attri`i hija preskritta stante li g]addew aktar minn sentejn minn meta se]] l-in`ident mertu ta' din il-kaw\a;

2. Illi fil-mertu u ming]ajr pregudizzju g]al dak hawn fuq e``epit, l-e``ipjenti ma g]andu ebda tort jew]tija li b'xi mod tirrendih responsabbli g]all-mewt ta' Simon Pisani kaw\ata mill-in`ident li se]] fil-Malta Dry Docks nhar it-3 ta' Frar 1995 abbord il-vapur *Um El Faroud*, u g]alhekk it-talbiet attri`i inkwantu diretti kontra l-e``ipjenti g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kontra l-atturi;

3. Salvi e``ezzjonijiet o]ra;

---

[6] Pa[[. 33-4 tal-pro`ess

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Anthony Fabri[7];

Rat in-Nota mressqa fis-7 ta' Novembru, 2000, li biha l-im]arrek Spiridione Aquilina e``epixxa:

1. Illi preliminarjament huwa mhuwiex il-legittimu kuntradittur stante illi qatt ma]adem ta' Managing Director mal-Malta Drydocks u qatt ma kellu r-rappresentan\a tal-Malta Drydocks;

2. Bla pregudizzju g]as-suespost fi kwalunkwe ka\ kull xog]ol li g]amel fil-Malta Drydocks dejjem kien proprju b]ala impjegat tal-Malta Drydocks u g]alhekk f'ismu proprju huwa wkoll mhux il-legittimu kuntradittur;

3. Bla pregudizzju g]as-suespost hu ma kienx responsabbli g]all-in`ident mertu ta' din il-kaw\a u dana la f'ismu proprju u lanqas f'xi kariga okkupata mal-Malta Drydocks u dana billi f'ebda mument ma wera xi forma ta' negligen\a jew nuqqas ta' osservan\a tal-prekawzjonijiet me]tiega;

4. Salvi e``ezzjonijiet o]ra permessi mil-ligi;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Spiridione Aquilina[8];

Rat in-Nota mressqa mill-im]arrek Armando ~efai fis-7 ta' Di`embru, 2000, li biha e``epixxa:

1. Illi preliminarjament l-konvenut ji`]ad l-allegazzjonijiet kontenuti fi`-`itazzjoni ta' l-atturi b]ala infondati fil-fatt u fid-dritt. Dan g]aliex li mhux veru li huwa kellu x'jaqsam, la

[7] Pa[[. 36-8 tal-pro`ess
[8] Pa[[. 40-1 tal-pro`ess

indirettament u lanqas direttament, ma’ l-ispluzjoni li se]]et fuq il-vapur Um El Faroud kif allegat fi`-`itazzjoni imsemmija;

2. Illi sussidjarjament u ming]ajr pregudizzju g]as-suespost, il-konvenut ji`]ad bil-qawwa kollha li huwa kien b’xi mod negligenti jew traskruat f’xog]olu fid-data ta’ l-in`ident imsemmi fi`-`itazzjoni. Huwa dejjem qeda dmiru u xog]olu bl-iktar mod akkurat, rett, prudenti, pre`i\ u dejjem skond l-a]jar seng]a fix-xog]ol tieg]u u bl-ebda mod ma kkontribwixxa g]all-in`ident imsemmi;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrek Armando ~efai[9];

Rat in-Nota mressqa fid-19 ta’ Jannar, 2001, li biha l-kumpannija m]arrka G.N.M.T.C. e``epiet:

1. Illi t-talbiet tal-atturi fil-konfront tas-so`jeta’ konvenuta General National Maritime Transport Company, huma infondati fil-fatt u fid-dritt u g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\, stante li l-ispluzjoni li se]]et fuq il-bastiment tag]ha l-*Um El Faroud* fit-3 ta’ Frar 1995 u li]alliet mejjet lil Simon Pisani ma se]]itx min]abba it-tort jew negligen\a tas-so`jeta’ konvenuta General National Maritime Transport Company, izda se]]et min]abba in-negligen\a u tort tal-Malta Drydocks u/jew l-impjegati tal-Malta Drydocks;

2. Illi bla pregudizzju g]all-ewwel e``ezzjoni, u jekk nonnostante l-provi kollha, din l-Onorabbli Qorti tasal g]all-konkluzjoni li s-so`jeta’ General National Maritime Transport Company g]andha xi responsabilita g]all-ispluzjoni, is-so`jeta’ konvenuta General National Maritime Transport

[9] Pa[[. 46 sa 49 tal-pro`ess;

Company ma hiex u ma tistax tkun responsabbli g]all-ispluzjoni in toto u g]aldaqstant din l-Onorabbli Qorti g]andha tiffissha l-proporzjon u l-persentagg ta' responsabilita tas-so`jeta' General National Maritime Transport Company g]all-incident;

3. Illi bla pregudizzju g]all-ewwel e``ezzjoni jekk din l-Onorabbli Qorti tidde`iedi li s-so`jeta' General National Maritime Transport Company hija responsabbli b'xi mod fi proporzjon partikolari, l-istess General National Maritime Transport Company ma tistax tkun responsabbli g]all-ammont kollu pagabbli lill-atturi jekk u/jew kif eventwalment likwidat favur l-atturi minn din l-Onorabbli Qorti; izda responsabbli biss g]all-]las ta' ammont ekwivalenti g]ak dak il- proporzjoni u persentagg li tieg]u din l-Onorabbli Qorti tkun sabet lil General National Maritime Transport Company responsabbli g]all-ispluzjoni;

4. Salv e``ezzjonijiet o]ra;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija m]arrka G.N.M.T.C., flimkien ma\-\ew[dokumenti mehmu\in mag]ha[10];

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-ewwel \ew[e``ezzjonijiet tal-im]arrek Joseph Saliba;

Rat il-verbal tas-smig] tal-25 ta' Jannar, 2001, li fih il-partijiet, wara li saret it-trattazzjoni dwar l-imsemmija e``ezzjonijiet, talbu lill-Qorti ma tg]addix g]all-g]oti tad-de`i\joni tag]ha dwarhom bil-]sieb li huma jfittxu li jirran[aw il-kwestjoni barra l-Qorti;

Rat id-Degriet tag]ha mog]ti waqt is-smig] tad-19 ta' {unju, 2001, li bih ordnat lill-partijiet jirregolaw

[10] Pa[[. 52 sa 138 tal-pro`ess;

irwie]hom dwar it-ta]didiet li kienu g]addejjin bejniethom sa \mien stabilit;

Rat il-verbal tas-smig] tal-10 t'Ottubru, 2001, li bih il-Qorti [iet mg]arrfa li l-laqg]at li kienu saru bejn il-kumpanniji m]arrkin ma taw l-ebda frott u li g]alhekk il-kaw\a setg]et tissokta tinstama';

Rat id-Degriet tag]ha tal-10 t'Ottubru, 2001, li bih]alliet il-kaw\a g]al-lum g]ad-de`i\joni dwar l-ewwel \ew[e``ezzjonijiet preliminari tal-im]arrek Joseph Saliba;

Rat in-Nota tal-Osservazzjonijiet imressqa mill-im]arrek Saliba fit-13 ta' Novembru, 2001[11], dwar l-imsemmija e``ezzjonijiet preliminari;

Rat l-atti kollha tal-kaw\a;

Ikkunsidrat:

Illi din il-Qorti qieset l-imsemmija e``ezzjonijiet fit-tul f'sentenza li ng]atat minnha dalg]odu stess fil-kaw\a fl-ismijiet **<u>Francis Aquilina et vs Malta Drydocks et</u>** (~itazz. Nru. 1969/00JRM), u g]aliha tag]mel riferenza biex ji[u evitati ripetizzjonijiet bla b\onn. F'dik is-sentenza, u g]ar-ra[unijiet hemm imsemmija, il-Qorti ma laqg]etx l-e``ezzjonijiet preliminari mtellg]in mill-istess im]arrek Saliba;

G]al dawn ir-ra[unijiet il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

**Ti`]ad l-ewwel \ew[e``ezzjonijiet** tal-im]arrek Joseph Saliba b]ala m'humiex mist]oqqa fil-li[i, u tordna li l-kaw\a tissokta bit-trattazzjoni ta' e``ezzjonijiet preliminari o]rajn, fin-nuqqas, bis-smig] tal-provi. L-ispejje\ ta' din id-de`i\joni jit]allsu mill-istess im]arrek.

[11] Pa[[. 147 sa 149 tal-pro`ess;

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
15 ta' Frar, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
15 ta' Frar, 2002